

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

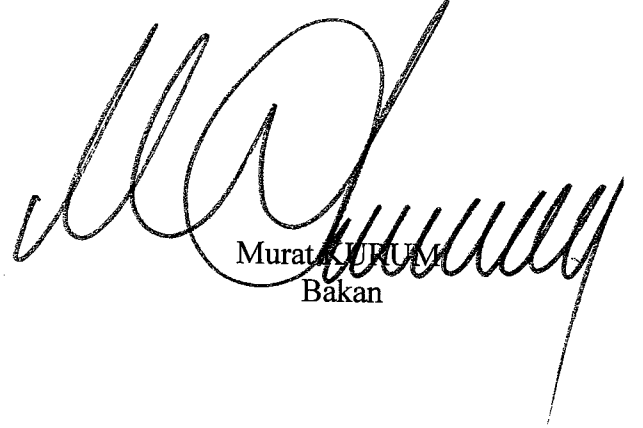
22 TEMMUZ 2025

Sayı :30824082-610/13096932
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat TURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN YÜKSEL TAŞKIN'IN
TBMM 7/25646 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

İzmir'in Gaziemir Emrez Mahallesi'nde bulunan atıl durumdaki akü geri kazanım fabrikası sahasındaki radyoaktivite bulaşmış çürük atıklar önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunu yaratmakta ve "İzmir'in Çernobili " olarak anılmaktadır. Bu atıkların temizlenmesi konusu yıllardır sorumlu merkezi yönetim birimleri tarafından görmezden gelinmiştir.

Mezkûr alanın çevresel iyileştirme faaliyetlerini yürütmek üzere Nükleer Düzenleme Kurumu'nun (NDK) 08.03.2023 tarihli ve 2023-154. sayılı kararı ile EKOVAR Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depolama İnş. Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ye yetki verilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün 13 Eylül 2024 tarihli yazısından öğrenildiğine göre Çevresel İyileştirme Planı ve İş Termin Planı 12.7.2024'de onaylanmıştır. EKOVAR ise 24.7.2024'de çalışmalarına başlamıştır. Çalışma esnasında gaz emisyonu ortaya çıkınca 25.7.2024'de çalışmalar durdurulmuş.

Yeniden başlayan çalışmalar ise usulsüzlüklerle ilerlemiştir. Geri kazanım fabrikasından çıkarılan radyoaktif madde bulaşmış hafriyat topraklarının mevzuata aykırı şekilde açık alana döküldüğü İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tespit edilmiş ve İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü bilgilendirilmiştir. Bunun üzerine Bakanlık ekiplerince yapılan denetimde taşıyıcı iki hafriyat firması olan Neriman Hafriyat İnşaat Limited Şirketi ve İzmir Hafriyat İnşaat Limited Şirketi'nin fabrikadan çıkarılan atık toprakları Torbalı'daki Yoğurtçular Mahallesi'nde bulunan açık alana kaçak olarak döktüğü; ayrıca yapılan denetimde **3 kamyonun taşıdığı ve açık alana dökülen toprağa, radyoaktif madde bulaşmış olduğu** tespit edilmiştir. Çevre Kanunu'na istinaden iki firmaya, ilgili her bir firmaya 5 milyon 609 bin TL olmak üzere toplam 11 milyon 218 bin TL idari ceza uygulandığı Bakanlığın resmi sosyal medya hesabından duyurulmuştur.

NDK'dan alınan bilgiye göre EKOVAR Şirketi'nin radyoaktivite ölçümleri ve sahadaki çalışmaları, NDK tarafından yetkilendirilmiş **A tipi uluslararası gözetim firmasının gözetiminde** yapılacak ve radyoaktif atıkları Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) alacaktır.

Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na yöneltmiş olduğum 23 Temmuz 2024 tarihli ve 14380 sayılı soru önergeme verine 9 Eylül 2024 tarihli ve 64272963-610-279-278 sayılı cevapta Ekovar tarafından Bakanlığa sunulan yeni iş termin planına göre çevresel iyileştirme faaliyetlerinin 2025 yılının Mart ayında tamamlanacağını öngörüldüğü belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Sahadaki çalışmaları gözetmesi ve radyoaktivite ölçümlerini yapması için NDK hangi A tipi uluslararası gözetim firmasını yetkilendirmiştir?
- 2) A tipi uluslararası gözetim firmasının gözetiminde yapılması gereken saha çalışmalarında bu olay nasıl yaşanmıştır?
- 3) Neriman Hafriyat İnşaat Limited Şirketi ve İzmir Hafriyat İnşaat Limited Şirketi ile iş anlaşmasını kim yapmıştır?
- 4) Kaçak toprak dökümü yapan ve idari para cezasına çarptırılan Neriman Hafriyat İnşaat Limited Şirketi ve İzmir Hafriyat İnşaat Limited Şirketi ile çalışılmaya devam edilecek midir?
- 5) EKOVAR Şirketinin yaşanan olayda sorumluluğu var mıdır?
- 6) Korkulan olmuş ve **maalesef radyoaktivite Torbalı'daki Yoğurtçular Mahallesi'ne yayılmıştır**. Yoğurtçular Mahallesi'nde radyoaktif madde bulaşmış toprağın temizlenmesi için çalışma başlatılacak mıdır?
- 7) EKOVAR tarafından Bakanlığa sunulan yeni iş termin planına göre çevresel iyileştirme faaliyetleri bu ay içerisinde tamamlanması gerekmektedir. Çalışmalar zamanında bitirilebilecek midir?

CEVAPLAR

1,2) Radyoaktif atıkların yönetimi (*radyoaktif atıkların toplanması, taşınması, depolanması, bertarafı, ölçümlerin yapılması, A Tipi firmanın yetkilendirilmesi vb. ile ilgili idari ve teknik faaliyetler*) Nükleer Düzenleme Kurumu'nun sorumluluğunda yer almaktadır.

3) Temizleme çalışmaları çerçevesinde Nükleer Düzenleme Kurumu ve Bakanlığımızca yetkilendirilen firma olan Ekovar Çevre Grup ünvanlı işletme tarafından iş anlaşması yapılmıştır.

4) Adı geçen firmalar ile çalışılmayacağı, Ekovar Çevre Grup ünvanlı işletme tarafından İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze yazılı olarak bildirilmiştir.

5) İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz teknik personeline 07 Mart 2025 tarihinde döküm gerçekleştirilen yerde denetim yapılmış olup, Nerman Hafriyat İnş. Hır. Nak. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve İzmir Hafriyat İnşaat Hırdavat Nak. Hur. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. ünvanlı işletme tarafından İlimiz Torbalı İlçesi, Yoğurtçular Mah.107 Ada 22 Parsel adresine mer'i mevzuata aykırı olarak hafriyat toprağı ile döküm işlemi gerçekleştirildiğı hususları tespit edilmiştir. Kabahate ilişkin 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. Maddesi (r) bendi uyarınca hafriyat toprağının mevzuata aykırı olarak dökülmesinden dolayı her bir firmaya 5.609.178 Türk Lirası tutarından idari para cezası olmak üzere toplam 11.218.356 TL idari para cezası uygulanmıştır. İlgili firmalar hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan işlemle ilgili suç duyurusunda bulunulmuştur.

6) Dökülen atıkların bulunduğu yerden ivedilikle kaldırılması sağlanmış olup, dökülen atıklarda yapılan ölçümler sonucunda radyoaktivite olduğuna ilişkin tespit yapılmamıştır.

7) Onaylı Çevresel İyileştirme Planında belirlenen iş termin planı çerçevesinde çevresel iyileştirme faaliyetinin 2026 yılı Mart ayında tamamlanması planlanmaktadır.